Arv, gave & testamente

Hvem arver dig?

Ret&Råd
ADVOKATER

Indhold

Nogle ord om denne folder... 4

Arveklasserne 6

Sådan fordeles arven uden testamente 6

Både livsarvinger og ægtefælle 8
Hvilke børn arver? 8
Uskiftet bo? 9
Ægtefælleudlæg og Suppleringsarv 9
Ugifte samlevende 9
Hvad er et testamente? 10
Hvorfor opretter man testamente? 10
Hvor meget kan man råde over ved testamente? 10
Har du brug for testamente? 10

Testamente 10

Sådan opretter du et testamente 14
Er testamentet ajour? 14
Hvad koster det at oprette testamente? 15
Måske kan testamentet ikke stå alene 15
Fælleseje 17
Skilsmissesæreje 17
Fuldstændigt særeje 17
Kombinationssæreje 17

Ægtepagt 17

Livsforsikring og pensionsordninger 18
Gaver mellem ægtefæller 18
Gaver til børn, børnebørn, forældre m.fl. 18
Gaver til svigerbørn 18
Gaver til andre 18
Arveforskud 18

Gaver og arveforskud 18

Brug din Ret&Råd-advokat som rådgiver 20

Information 23

Yderligere information 23
Få oplyst nærmeste Ret&Råd-kontor 23

© Ret&Råd er Danmarks førende kæde af selvstændige advokatvirksomheder. Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne folder eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende lov om ophavsret. Har du brug for at trykke eller bruge dele af folderen, så indhent venligst skriftlig tilladelse.

Nogle ord om denne folder...

Den 1. januar 2008 er en ny arvelov trådt i kraft. Herved skiftes de gamle arveregler fra 1963 ud med nye, tidssvarende regler. De nye regler gælder for dødsfald, der sker den 1. januar 2008 eller senere.

Hensigten med loven har været at tilpasse arvereglerne til de nye familiemønstre med ugifte samlevende og sammenbragte børn. Som noget nyt, vil ugifte samlevende f.eks. kunne oprette et testamente om udvidet gensidig arveret - et såkaldt udvidet samlevertestamente. Den længstlevende ægtefælles stilling er blevet styrket samtidig med, at arvelader (den, der arves fra) har fået større frihed til at disponere over sin formue ved at oprette et testamente.

I sammenhæng med ændringen af arveloven er der sket ændringer af anden lovgivning, som knytter sig til arvereglerne, f.eks. regler om begunstigelser i forsikrings- og pensionsordninger.

Hvis du har fået oprettet et testamente inden lovændringen, er det vigtigt, at du får det set igennem af en advokat. Herved kan du sikre dig, at testamentet stadigvæk har den virkning for arven, som falder efter dig, som du ønsker.

Har du ikke oprettet testamente, er det måske netop nu, du skal gøre det, hvor dine muligheder for at disponere over din formue er øget så betydeligt. Derved har du selv indflydelse på, hvordan arven skal fordeles, når du engang dør. Og du skåner din familie for at tage stilling til fordeling af arv. Det samme gælder, hvis du driver selvstændig virksomhed. Et testamente betyder også, at behandlingen af dødsboet kan foregå problemfrit, og at din arv ikke belastes unødigt af afgifter. Advokaten kan også forudse de situationer, som du ikke selv har tænkt over. Det betyder, at testamentet er dækkende næsten uanset, hvordan dine familieforhold udvikler sig.

Præcis hvordan dit testamente skal udformes afgøres af dig. Din advokat kender reglerne og skaber det nødvendige overblik, så du får det bedst tænkelige grundlag at beslutte dig på.

Driver du virksomhed, råder vi dig til at læse folderen "Generationsskifte - Veldrevet virksomhed søger ny ejer". Lever du papirløst, kan du hente yderligere information i folderen "Papirløse? Sådan gør I". Hvad der sker efter et dødsfald, og hvordan arvingerne skal forholde sig, kan du læse mere om i folderen "Ved dødsfald".

Du kan bestille disse foldere via www.ret-raad.dk
eller dit lokale Ret&Råd-kontor.

10. udgave, januar 2008 - Arv, gave & testamente
Af advokat Dorte Jensen, Ret&Råd Gladsaxe/Gentofte,
og advokat Anne Grete Kampmann, Ret&Råd Vest, Struer.

Sådan fordeles arven uden testamente

Har du ikke oprettet testamente, bestemmer arveloven, hvordan der arves. Ifølge loven arver ægtefælle og livsarvinger først.

Dine livsarvinger er dine børn og deres efterkommere. Først arver børnene. Er de døde, arver børnebørnene osv. Efterlader du kun en ægtefælle og ingen livsarvinger, arver ægtefællen det hele.

Efterlader du kun livsarvinger og ingen ægtefælle, arver dine livsarvinger det hele. Er der hverken livsarvinger eller ægtefælle, arver dine slægtninge alt efter, hvilken arveklasse de tilhører.

Arveklasserne

Arveloven opdeler arvinger i tre klasser. Klasserne viser, hvordan dine slægtninge arver, hvis du ikke har oprettet testamente og IKKE efterlader nogen ægtefælle:

1. arveklasse: Livsarvinger

Dine nærmeste slægtsarvinger er dine børn, som arver lige. Er et barn død, arver dets barn i stedet for. På samme måde arver dine fjernere livsarvinger.

Er der ingen arvinger i 1. arveklasse, går man videre til 2. arveklasse.

2. arveklasse: Forældre, søskende og nevøer/niecer

Dine forældre arver hver halvdelen. Er én eller begge forældre døde, arver forældrenes øvrige børn, hvad enten de er afdødes søskende eller halvsøskende. Er afdødes søskende også døde, arver deres børn, det vil sige afdødes nevøer og niecer. På samme måde arver dine forældres fjernere livsarvinger.

Hvis der heller ikke er nogen arvinger i 2. arveklasse, går man videre til 3. arveklasse.

3. arveklasse: Bedsteforældre, far- og morbrødre, fastre og mostre

Bedsteforældre på hver af dine forældres side arver halvdelen hver. Er dine bedsteforældre døde, arver deres børn, det vil sige dine far- og morbrødre, fastre og mostre. Men så går man heller ikke videre. Dine fætre og kusiner arver ikke efter loven.

Er der heller ingen arvinger i 3. arveklasse, går arven i statskassen.

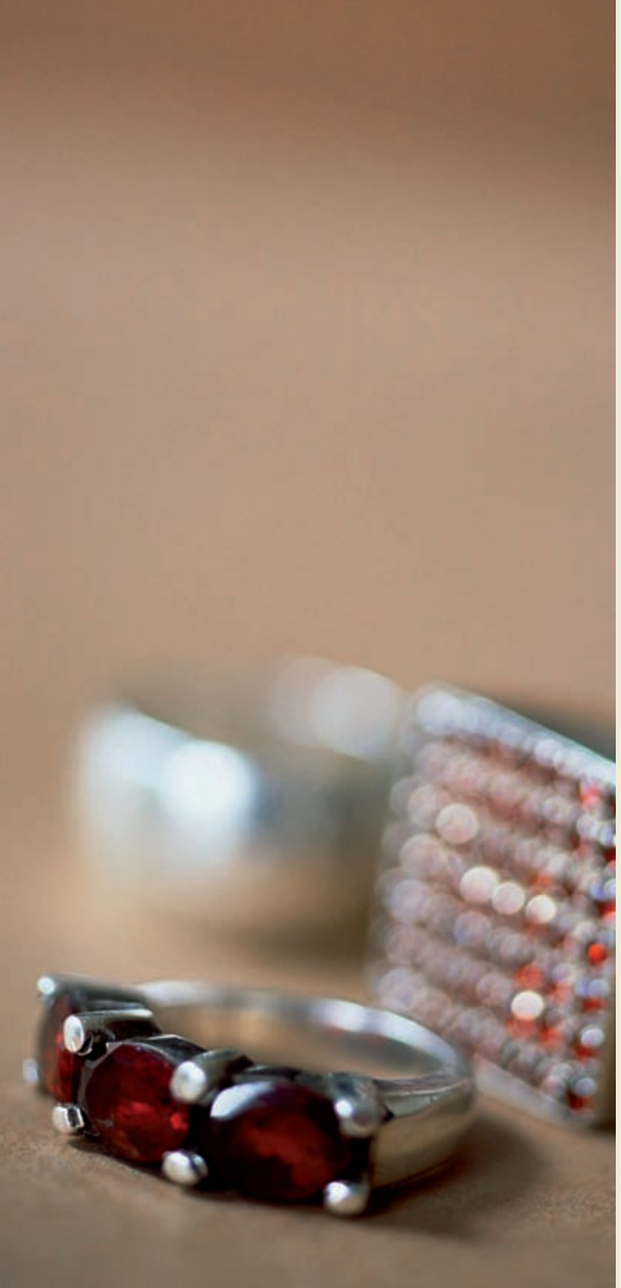

Både livsarvinger og ægtefælle

Når en gift person dør, går halvdelen af ægtefællernes fælleseje samt alt, hvad afdøde måtte eje som en eller anden form for særeje, i arv. Er der fuldstændigt særeje i ægteskabet, er det kun afdødes særeje, der skal deles mellem arvingerne.

Arven fordeles efter loven med 50 % til ægtefællen og 50 % til livsarvingerne. Opretter du testamente, kan du ændre på denne fordeling. Men der er visse tvangsarveregler, du ikke kan komme uden om – 1/4 af formuen skal tilfalde tvangsarvingerne, og 3/4 af formuen kan du selv disponere over. Dine tvangsarvinger er din ægtefælle og dine livsarvinger.

Hvilke børn arver?

Børn arver begge forældre uanset ægteskab. For børn født udenfor ægteskab før 1. januar 1938 er hovedreglen dog, at barnet ikke arver sin far eller dennes slægt.

Ved adoption er der siden 1972 arvemæssigt sket et fuldstændigt slægtsskifte fra den biologiske familie til adoptivfamilien.

Er adoptionen sket før 1972, vil det være af afgørende betydning, hvad der står i selve adoptionsbevillingen, for reglerne har været meget forskellige gennem tiderne. Arveretten kan naturligvis ændres ved oprettelse af et testamente.

Er du i tvivl, om dit adoptivbarn er arveberettiget, eller om dit bortadopterede barn arver dig, bør du kontakte din Ret&Råd-advokat.

Uskiftet bo?

Sidder du i uskiftet bo, bevarer du den fulde rådighed over alle midlerne i fællesboet uden at skulle udbetale arv til livsarvinger (børn, børnebørn mv.). Disse får først arv efter begge forældre, når den sidste afgår ved døden. Som den længstlevende ægtefælle skal man dog disponere loyalt over for livsarvingerne og må ikke misbruge sin rådighed over boet. Almindeligt brug/forbrug er tilladt, men ikke misbrug.

Du kan kun testamentere over den del af det uskiftede bo, som falder i arv efter dig. Det kan have stor indflydelse på din og familiens fremtid, om du vælger at skifte eller at sidde i uskiftet bo. Er du i tvivl, må du tale med din advokat, inden du går i skifteretten.

Du kan kun frit vælge at sidde i uskiftet bo med fælles livsarvinger. Hvis din afdøde ægtefælle havde særbørn - altså børn fra tidligere forhold eller ægteskab - skal disse eller deres efterkommere give samtykke til, at du sidder i uskiftet bo. Er særbørnene under 18 år, skal børnenes værge og statsforvaltningen give samtykke til, at du kan sidde i uskiftet bo. Du kan eventuelt skifte med særlivsarvingerne og sidde i uskiftet bo med fælles livsarvinger.

Efterlader afdøde sig kun ægtefælle og ingen børn, arver ægtefællen det hele, og der bliver ikke spørgsmål om at sidde i uskiftet bo. Du kan ikke sidde i udskiftet bo med særeje.

Ægtefælleudlæg og Suppleringsarv

I visse tilfælde, hvor ægtefællernes samlede formue er relativt lille, kan den længstlevende overtage begge ægtefællers samlede formue, uden at børnene skal have arv. Overstiger formuen den gældende beløbsgrænse, kan den efterlevende supplere sin arv op til indkomst beløbsgrænsen. Retten til suppleringsarv går forud for andre arvingers arveret, også livsarvingernes tvangsarveret. Den længstlevende ægtefælle kan benytte reglen, når arven efter afdøde sammenlagt med halvdelen af fællesejet og længstlevendes særeje tilsammen udgør 600.000 kr.* eller derunder. Forsikringer og pensioner, som den længstlevende ægtefælle får udbetalt i anledning af dødsfaldet, skal indgå i beregningen af beløbet.

**Tallet gælder for 2008 og reguleres årligt*

Ugifte samlevende

Den ugifte samlevende arver aldrig, hvis der ikke er oprettet testamente. Se næste side under testamenter.

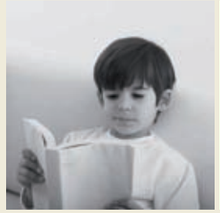

VIL DU VIDE MERE?

www.ret-raad.dk

Testamente

Hvad er et testamente?

Et testamente er et dokument, der bestemmer, hvordan arven skal fordeles ved død. Den, der har skrevet eller oprettet testamente, kaldes testator.

Enhver, der er fyldt 18 år eller har indgået ægteskab, kan oprette et testamente. Desuden skal man være ved sin fornufts fulde brug, så man er klar over, hvad det er, man beslutter.

Hvorfor opretter man testamente?

Først og fremmest fordi man ikke ønsker at lade lovgivningen bestemme, hvordan arven efter én skal fordeles. I dagens Danmark har mange mennesker behov for at bestemme en anden fordeling af arven, end arveloven foreskriver. Det gælder især familier med sammenbragte børn, ugifte samlevere og barnløse.

Hvor meget kan man råde over ved testamente?

Du kan altid oprette testamente. Ægtefælle og livsarvinger (børn, børnebørn mv.) er tvangsarvinger, og dem kan du efter loven ikke gøre arveløse. Hvis du har tvangsarvinger, har du mulighed for efter dit eget valg at råde over 3/4 af, hvad du ejer. Har du ingen tvangsarvinger, kan du råde over det hele.

Har du brug for testamente?

Denne folder kan som nævnt indledningsvis ikke være udtømmende. Derfor omfatter den kun nogle af de mest typiske situationer, hvor der er behov for testamente. Generelt kan man dog sige, at en række familiesituationer og problemstillinger skærper behovet for at overveje testamente.

Normalt anbefaler vi, at et testamente gennemses af en advokat hvert femte år. Den nye arvelov, som trådte i kraft fra den 1. januar 2008, indebærer så omfattende ændringer af reglerne, at det vil være vigtigt at få gennemset et testamente, som er oprettet i tiden før lovens ikrafttræden.

Ugifte samlevende

Man arver ikke noget efter hinanden, når man lever sammen uden at være gift, medmindre man har oprettet testamente til fordel for hinanden. Det gælder uanset hvor mange år, man har boet sammen.

Udvidet samlevertestamente

Efter den nye arvelov har visse grupper af ugifte samlevende nu mulighed for at oprette et udvidet samlevertestamente. Dette indebærer, at man ved testamente kan bestemme, at man helt eller delvist vil stilles som om, man er ægtefæller i arveretlig henseende, alt efter ens individuelle behov. Man kan dog ikke bestemme, at arvelovens regler om fælleseje skal gælde, og derfor kan ugifte samlevende ikke komme til at sidde i uskiftet bo.

Hvis du er i en af nedenstående familiesituationer, bør du sammen med en advokat overveje, om du skal oprette testamente:

- Ugifte samlevende
- Enker/enkemænd/fraskilte, der bor sammen
- Gifte eller ugifte med særbørn, som er en del af familien
- Gifte eller ugifte med særbørn, som der ikke er kontakt til
- Enlige eller par uden børn
- Arven skal være særeje for arvingen
- Den ene i parforholdet er insolvent/har kreditorer
- Formuegenstande skal øremærkes til bestemte arvinge

For at kunne oprette et udvidet samlevertestamente, skal visse betingelser være opfyldt. Hvis du som ugift samlevende ønsker ar oprette et udvidet samlevertestamente, bør du kontakte din advokat.

Den efterladte skal betale boafgift af arven. Boafgiften for ugifte er 36,25 % - dog 15 % for ugifte, der har levet sammen i minimum 2 år - eller har, har haft eller venter barn. Fuldstændig afgiftsfrihed som for gifte kan man aldrig opnå.

Hvis du eller din ægtefælle har særbørn

Særbørn er børn af tidligere forhold eller ægteskaber. Alle, der har særbørn, bør i forbindelse med ægteskab overveje at oprette testamente.

Med et testamente kan du udvide eller begrænse fordelingen af arven, i forhold til hvad der følger af loven. Du kan for eksempel sikre din ægtefælle og begrænse børnenes arv til den såkaldte tvangsarv på 1/8 af dødsboets formue eller 1/16 af hele fællesformuen. Hvis denne løsning føles som en skævhed, kan det bestemmes, at børnene skal have noget i arv efter den længstlevende stedmor – eller far.

Som noget nyt, kan du begrænse arven til hvert af dine børn til 1.000.000 kr., så det bliver lettere at ligestille sammenbragte børn. Børnene kan også tilgodeses mest muligt, så de tilsammen arver 7/8 af dødsboets formue. Ved at oprette ægtepagt kan du yderligere forøge eller formindske arven, som falder efter dig.

I mange situationer kan man få parternes særbørn til at give samtykke til, at den længstlevende sidder i uskiftet bo. Dette kan tilrettelægges længe før man dør og som en "familiær pakkeløsning", der svarer til den situation, at ægtefællerne havde fællesbørn.

Man kan naturligvis også ved testamentet opfylde et ønske om at give arv til sin ægtefælles særbarn, der er vokset op i hjemmet som fælles barn.

Barnløst ægtepar

Når den første ægtefælle i et barnløst ægteskab dør, arver den anden ægtefælle det hele. Hvis længstlevende dør, uden at der er oprettet testamente, vil halvdelen af arven falde tilbage til den førstafdødes slægt, for eksempel søskende, nevøer eller niecer. Kun den anden halvdel af arven går til længstlevendes egne slægtninge.

Hvis længstlevende ikke har kontakt med førstafdødes familie, vil der meget ofte være et ønske om, at formuen efter længstlevende alene skal tilfalde hans eller hendes familie. Måske skal formuen gå til andre personer eller formål, herunder velgørende organisationer? Den længstlevende bør oprette testamente, hvoraf det klart fremgår, hvad der ønskes.

Undgå statskassen

Er der ingen arvinger i 1., 2. eller 3. arveklasse, jf. side 6, og er der ikke oprettet et testamente, går hele arven direkte i statskassen. Den eneste måde at undgå dette på er at oprette testamente, hvor der står, hvem der skal arve.

Arv som særeje

Ved testamente kan man bestemme, at en arving får sin arv som særeje. Dette betyder, at arven vil være særeje i arvingernes ægteskab. Dermed skal arvingen ikke dele sin arv med sin ægtefælle, hvis de måtte blive skilt. Man kan vælge mellem flere former for særeje. Se side 17.

Båndlagt arv

Du kan ved testamente bestemme, at arv skal båndlægges, hvis du finder, at det er bedst for en arving. Ægtefællers tvangsarv kan dog ikke båndlægges og som noget nyt, kan en livsarvings tvangsarv kun båndlægges indtil livsarvingen fylder 25 år.

Båndlæggelse af tvangsarv indebærer bl.a., at arvingen ikke kan råde over arven men kun hæve renter og indtægter af den. Arvingens kreditorer kan heller ikke søge fyldestgørelse i den. Ved båndlæggelse af friarv (den arv, som du frit kan testamentere over) har du dog større mulighed for at bestemme vilkårene for båndlæggelsen.

Arveafkald

Inden den person, man skal arve, afgår ved døden, kan man overfor vedkommende give afkald på arv. Det hedder 'afkald på forventet arv'. Der kan også gives afkald på arv, når den person, man skal arve, er død. Det hedder 'afkald på falden arv'. Både arvinger, som arver efter loven, og arvinger, som arver efter testamente, kan give arveafkald.

Hvis man ønsker det, kan man i forbindelse med sit afkald på arv vælge at lade arven gå videre til næste generation. Der findes nærmere regler for, hvordan afkald på arv skal udformes.

Bobestyrer

I dit testamente kan du bestemme, hvem der skal behandle dit dødsbo. Det sker ved at indsætte en bobestyrer, almindeligvis en advokat. Begrundelsen kan være, at der kan forudses mulige konflikter mellem arvingerne, at du har tillid til vedkommende, og at denne nøje kender dine ønsker, eller blot at du ønsker at aflaste arvingerne for papirarbejdet og gerne vil sikre, at alt går, som det skal.

Boafgift

Endvidere kan du beslutte, hvem af flere arvinger, der skal betale den boafgift, som dødsboet skal af med. Ved en rigtig tilrettelæggelse af fordelingen af arv og boafgift, kan du foranledige, at boet totalt sparer væsentlige beløb i afgift til staten. Der vil typisk kunne spares store afgiftsbeløb, hvis en arv til for eksempel søskendebørn kombineres med et mindre legat til en afgiftsfri velgørende forening.

Sådan opretter du et testamente

HUSK! Der er ikke noget, der hedder et standard-testamente. Et testamente er individuelt og skal altid skræddersyes efter netop dine forhold og ønsker. Sker det ikke, kan testamentet få helt utilsigtede virkninger. Desuden skal testamentet for at være gyldigt opfylde nogle krav, der er fastsat i arveloven.

Ønsker du at oprette testamente, er den sikreste fremgangsmåde at kontakte en advokat. Advokaten lytter til dine ønsker og foreslår på baggrund heraf, hvad der skal stå i dit testamente.

Når I er enige om testamentets indhold, underskrives det hos notaren, ofte sammen med advokaten. Notaren er en særligt uddannet medarbejder ved den lokale ret. Notaren indberetter til et centralt register for alle landets testamenter, at du har oprettet testamente. Dermed kan du være sikker på, at testamentet kommer frem, når du afgår ved døden. Og det er selv om dit eksemplar er blevet væk eller fjernet, eller du er flyttet til en anden by. Derfor er notartestamentet at foretrække frem for de andre typer testamenter - vidnetestamente eller nødtestamente - der er nævnt i arvelovgivningen.

Er testamentet ajour?

Den nye arvelov har virkning fra 1. januar 2008 og indeholder omfattende ændringer af den tidligere arvelov fra 1963. Hvis du tidligere har oprettet et testamente, er det vigtigt, at du får en advokat til at gennemgå det med dig. Herved kan du være sikker på, at den nye lovgivning stadig opfylder de ønsker, du har vedrørende din arv.

Du skal hele tiden være opmærksom på, at dit testamente er ajour. Et testamente kan normalt altid ændres. Hvis de økonomiske eller familiemæssige forhold har forandret sig væsentligt, bør du tage dit testamente frem og overveje, om det skal ændres, eller om noget skal tilføjes. Eventuelt skal andre eller flere personer begunstiges? Muligvis er personer, der skulle have arvet, afgået ved døden?

Der kan også være andre grunde til at ændre testamentet, herunder nye afgiftsregler. Specielt virksomhedsejere bør sikre sig, at testamentet og en eventuel ægtepagt er koordineret med virksomhedens strategi og fremtidsplaner. Se herom i folderen fra Ret&Råd Erhverv "Generationsskifte - Veldrevet virksomhed søger ny ejer".

Hvad koster det at oprette testamente?

Der er ikke nogen standardpris for et testamente. For et testamente kan aldrig blive nogen hyldevare. Et testamente skal altid laves til den enkelte.

Advokaten kan give dig en pris, når han eller hun har fået et overblik over din situation. Prisen fastsættes efter den af advokaten ydede rådgivning, den medgåede tid, det med opgaven forbundne ansvar og det for kunden opnåede resultat. Ring derfor til advokaten og få et prisoverslag. Hvis din husstands indkomst ikke overstiger visse grænser, der løbende ændres, kan du muligvis få et mindre tilskud fra det offentlige.

Advokaten kender reglerne og kan forklare nærmere om dem. Husk, at udgiften til testamente ofte vil være meget lille i forhold til den økonomiske sikring af dine nærmeste, som testamentet kan give.

Måske kan testamentet ikke stå alene

Livsforsikring og pensionsordninger

Mange mennesker har tegnet en livsforsikring og indskudt penge på en kapitalpension eller en ratepension. Specielt for yngre mennesker er det utrolig vigtigt at tegne en god livsforsikring, der kan sikre familiens økonomiske grundlag, hvis man pludselig skulle dø i en ung alder.

Den, der skal have udbetalt livsforsikringen, kapitalpensionen eller ratepensionen, skal være noteret som begunstiget hos forsikringsselskabet eller banken, ellers så tilfalder forsikrings- eller pensionssummen dine "nærmeste pårørende". Hvem, der er dine nærmeste pårørende er nærmere bestemt i lovgivningen. Har du ingen nærmeste pårørende, tilfalder forsikrings- og pensionssummerne dit dødsbo.

Det er altså ikke nok at skrive i testamentet, at en bestemt person skal arve din formue, hvis du også ønsker, at vedkommende skal have udbetalt din livsforsikring eller pensionsordning. Du skal selv sørge for, eventuelt gennem din advokat, at få ønsket om begunstigelse af en bestemt person noteret på forsikringspolicen eller i pensionsvilkårene.

Nye regler

Fra 1. januar 2008 trådte nye regler for begunstigelser i livsforsikringer og pensionsordninger i kraft. Herefter vil en efterlevende ægtefælle eller livsarving kun kunne få tilsidesat en begunstigelsesbestemmelse, hvis der er reelt økonomisk behov for det.

Som noget helt nyt vil en ugift samlevende blive omfattet af begrebet "nærmeste pårørende", såfremt visse betingelser omkring samlivsforholdet er opfyldt. Hvis du ikke har indsat en begunstiget i din livsforsikring eller pensionsordning, vil din samlever derfor kunne få udbetalt forsikrings- eller pensionssummen, forud for livsarvinger eller arvinger.

De nye begunstigelsesregler gælder kun for de livsforsikringer og pensionsordninger, der er oprettet efter 1. januar 2008. Derfor bør du være opmærksom på, om din samlever er indsat som begunstiget i en eksisterende ordning. Du bør også være opmærksom på, at det ikke er alle samlevende, som er begunstigede efter de nye regler. Derfor er det stadigvæk vigtigt at have styr på hvem, der er begunstiget i dine forsikrings- og pensionsopsparingsordninger.

Ægtepagt

Er du gift, kan du kombinere testamentet med en ægtepagt. Derved får du flere muligheder for at tilgodese din ægtefælle, så han eller hun bliver så lidt økonomisk berørt som muligt ved din død. Se nærmere om ægtepagt på de næste sider.

VIL DU VIDE MERE?

www.ret-raad.dk

Ægtepagt

Der findes flere forskellige formueordninger for gifte:

Fælleseje

Ved ægteskab får ægtefællerne automatisk fælleseje, også kaldet almindeligt formuefællesskab. Mens ægtefællerne lever, ejer de hver deres egen formue, ligesom de hver har deres egen gæld. Det kaldes ægtefællernes bodele.

Ved separation og skilsmisse eller ved død skal formuen skiftes. Det betyder, at hver ægtefælle skal aflevere halvdelen af det, han eller hun ejer, til den anden ægtefælle eller dennes dødsbo. Har ægtefællerne fælleseje, kan den længstlevende sidde i uskiftet bo med fællesbørn, når den første dør.

Ønsker ægtefæller ikke at have fælleseje, kan de oprette ægtepagt. En ægtepagt er et dokument om en særlig formueordning. Ægtepagten skal tinglyses for at være gyldig.

Skilsmissesæreje

Ved skilsmissesæreje beholder hver ægtefælle sin egen formue (eget særeje), hvis ægtefællerne bliver separeret eller skilt. Går ægtefællerne imidlertid ikke fra hinanden, bortfalder skilsmissesærejet, når den første afgår ved døden. Ved dødsfaldet bliver formuen til fælleseje, og så gælder reglerne om fælleseje og uskiftet bo.

Fuldstændigt særeje

Fuldstændigt særeje opretholder særejet for hver af ægtefællerne, både ved separation og skilsmisse og ved død. Det betyder, at den længstlevende ægtefælle ikke kan sidde i uskiftet bo men skal skifte ved ægtefællens død.

Kombinationssæreje

De tre formueordninger - fælleseje, skilsmissesæreje og fuldstændigt særeje - kan kombineres på forskellig vis. F.eks. kan du holde din egen og din ægtefælles formue adskilt og undgå deling, hvis I bliver separeret eller skilt (særeje). Du kan samtidig sikre, at din ægtefælle ved din død får maksimal rådighed over både hans/hendes formue og din egen formue, ved at din ægtefælles formue forbliver særeje, medens din formue bliver til fælleseje.

Denne kombination kaldes for kombinationssæreje. Dette særeje medfører, at længstlevendes formue holdes udenfor bodelingen. Hvis ægtefællernes formuer er lige store, giver det en mulighed for reduktion af børnenes arv helt ned til 1/32 af de samlede formuer.

I alle ægteskaber, hvor en eller begge ægtefæller har særbørn - i modsætning til fællesbørn - bør man overveje at oprette ægtepagt om kombinationssæreje.

Mange ulykkelige situationer, hvor en enke eller enkemand måtte aflevere en stor del af sin formue til den afdødes børn, kunne være undgået, hvis der havde været taget højde herfor i tide.

Gaver og arveforskud

Der er to afgifter, som arvingerne kan komme til at betale af arv: Boafgift og tillægsboafgift. Disse to afgifter erstatter det, der før hed arveafgift. De fleste arvinger stifter kun bekendtskab med boafgiften.
(Se skemaer på næste side)

Arv til ægtefælle er fritaget for afgift. Det samme gælder arv til velgørende organisationer. Alle andre skal betale boafgift.

Livsforsikring og pensionsordninger

Man skal være opmærksom på, at der også skal betales boafgift - og eventuelt tillige tillægsboafgift - af det beløb, den begunstigede i henhold til en livsforsikring eller pensionsordning får udbetalt i forbindelse med dødsfaldet.

Gaver mellem ægtefæller

Gaver mellem ægtefæller er i enhver henseende afgiftsfri. Men der skal oprettes ægtepagt, som skal tinglyses, hvis gaven er usædvanlig stor. Ellers anses gaven for ugyldig.

Gaver til børn, børnebørn, forældre m.fl.

Den kreds af personer, der kan få gaver på særligt lempelige vilkår, er afkom (børn, børnebørn mv.), stedbørn og deres afkom, afdødt barns eller stedbarns efterlevende ægtefælle, personer, som har haft fælles bopæl med gavegiver, forældre, stedforældre og bedsteforældre samt visse plejebørn. Den afgiftsfri grænse for gaver til disse personer er kr. 56.800 *.

Hvis gaven overstiger dette beløb, skal der indgives gaveanmeldelse, og der skal betales gaveafgift af det overskydende beløb på 15 %. Højere gaver til stedforældre og bedsteforældre bliver dog belagt med en afgift på 36,25 %.

Gaver til svigerbørn

For gaver til svigerbørn er den årlige afgiftsgrænse kr. 19.800 *. Også her skal indgives gaveanmeldelse, hvis grænsen overskrides, og der skal betales afgift af overskydende beløb med 15 %.

Gaver til andre

Gaver til alle andre skal indkomstbeskattes hos modtageren.

Arveforskud

Arveforskud betragtes som gaver, når det gælder afgifter. Arveforskud skal kunne dokumenteres, så der kan tages højde for det, når arven skal fordeles - ellers betragtes overdragelsen som en gave.

**Tallet gælder for 2008 og reguleres årligt*

Boafgift:

Boafgiften beregnes af værdien af afdødes samlede bo, det vil sige den samlede formue. De første kr. 255.400 * er dog fri for boafgift. Arv derudover bliver pålagt boafgift på 15 %.

Følgende arvinger betaler kun boafgift:

- Afdødes livsarvinger (børn, børnebørn mv.)
- Afdødes stedbørn og deres afkom (børn, børnebørn mv.)
- Afdødes forældre
- Afdødes svigerbørn
- En person, der har haft bopæl sammen med afdøde de sidste to år før dødsfaldet eller som noget nyt, en person, der levede sammen på fælles bopæl med afdøde på tidspunktet for dødsfaldet og venter, har eller har haft et barn sammen med afdøde (der er særlige regler ved institutionsophold)
- Afdødes fraseparerede eller fraskilte ægtefælle
- Visse plejebørn

**Tallet gælder for 2008 og reguleres årligt*

Tillægsboafgift:

Arv, der tilfalder andre end de oven for nævnte personer, belægges både med den almindelige boafgift og en tillægsboafgift på 25 %.
Det gælder f.eks. arv til:

- Fjernere familiemedlemmer
- Samboende/samlevende, der ikke har haft bopæl sammen med afdøde de sidste to år før dødsfaldet, eller som ikke levede sammen på fælles bopæl med afdøde på tidspunktet for dødsfaldet og venter, har eller har haft et barn sammen med afdøde
- Ubeslægtede

Tillægsboafgiften beregnes af den samlede arv, som tilfalder disse personer. Der er intet bundfradrag, men boafgiften fratrækkes i arven, inden tillægsboafgiften beregnes. Den samlede afgift for deres del af arven bliver således op til 36,25 %

Brug din Ret&Råd-advokat som rådgiver

Ingen af os lever evigt. Derfor er det vigtigt at få drøftet de økonomiske og arvemæssige forhold - mens tid er.

Det handler om at vide med sikkerhed, hvad der sker med ejendelene efter ens død, men også om at beskytte sine eventuelle efterladte mod overraskelser og måske meget ubehagelige situationer. Det kunne for eksempel være i forhold til hinanden, til skifteret og skattevæsen. Derfor råder vi dig til at tale fordeling af ejendele og forsikringsordninger igennem med din ægtefælle, samlever, familie eller andre nærmeste - mens I alle er i stand til det, og mens I har hinanden.

I kan bruge Ret&Råd-advokaten til at få talt jeres specielle situation og ønsker igennem. Advokaten vil kunne sige jer, hvilke behov I har for testamente, ægtepagt, arveafkald mv. for bedst muligt at tilgodese jeres ønsker.

Selv om den nye arvelov i langt højere grad end den tidligere lov tager højde for de nye familiemønstre, er det ikke sikkert, at du er enig med lovgiver i måden at fordele arven på.

Det er ikke i en lov muligt, at tage hensyn til alle personers ønsker. I stedet giver den nye arvelov mulighed for, at du i højere grad selv vælger, hvordan du vil fordele arven. Hvis du ønsker at benytte denne mulighed, er det vigtigt, at du får drøftet dine formueforhold og behov med en professionel. Hos Ret&Råd har vi en lang række advokater, der har mange års erfaring og interesse for de forhold, der er vigtige, når man taler arv. Det er ikke kun arveloven, men også forskellige typer skatteforhold og selskabsforhold, forsikrings- og pensionsforhold, m.v., der har stor betydning for, om din sidste vilje får den virkning, som du ønsker.

Et testamente er derfor ikke kun et stykke papir, som du kan trække i en automat. Et testamente hos Ret&Råd er langt mere; det er en beskrivelse af et samlet produkt, bestående af en personlig rådgivning og vejledning inden for flere juridiske discipliner. Det betyder, at der bliver lavet et stykke papir, hvor du og dine arvinger kan være sikre på, at din vilje sker fyldest.

Al rådgivning fra advokater er i øvrigt dækket af en forsikring. Derfor vil eventuelle fejl i forbindelse med rådgivningen ikke komme til at gå ud over dine arvinger, men dækkes derimod af forsikringsselskabet. Dette er en ekstra sikkerhed for, at din sidste vilje bliver opfyldt.

BESØG VORES HJEMMESIDE

www.ret-raad.dk/testamenter

Information

Yderligere information

På www.ret-raad.dk/testamenter kan du få mere information om arv, gave og testamente.

På www.ret-raad.dk/detsker kan du tilmelde dig vores kurser om den nye arvelov; en arvelov, som på flere måder ændrer en af familiens grundlove. Der holdes kurser i hele landet - og alle privatkurser er gratis.

På kurserne kan du høre om betydningen af reglerne i den nye arvelov, som trådte i kraft 1. januar 2008, herunder hvor der er faldgruber i loven, og hvorvidt du/I bør oprette testamente. Kurserne behandler blandt andet:

- Ægtefællers styrkede stilling
- Arvelovens betydning for friheden til at disponere ved testamente
- Børn og ægtefællers tvangsarv
- Hvorfor samlevere fortsat ikke arver hinanden
- Det nye udvidede samlevertestamente

Få oplyst nærmeste Ret&Råd-kontor

Ret&Råd Innovation/Sekretariatet
Fruebjergvej 3
DK-2100 København Ø (Box 12)
Telefon 70 20 70 70
Fax 70 20 70 35
sekretariatet@ret-raad.dk
www.ret-raad.dk

Ret&Råd er Danmarks førende advokatkæde.
Fra kontorer i mere end 70 byer landet over yder vi rådgivning inden for både erhverv- og privat.

Ret&Råd Privat, der har udgivet denne folder, er din og familiens advokat og rådgiver i alle de spørgsmål, man kan støde på livet igennem, herunder:

- Ægteskab og ægtepagt
- Separation og skilsmisse
- Testamente
- Ugifte samlevende
- Død og begravelse
- Boligrådgivning
- Erstatning
- Pension (og ægtepagt)
- Gældssanering
- Forsikring
- Lejekontrakt
- Retssager
- Konfliktmægling

» Denne brochure omhandler den nye arvelov, som trådte i kraft 1. januar 2008; en lov der på flere måder ændrer en af familiens grundlove. «

- Dorte Jensen, Advokat i Ret&Råd Gladsaxe/Gentofte

» Den nye arvelov sikrer, at en samlever kan arve som var de gift - det giver ro til at vente med ægteskab, indtil begge er parate og har tid. «

- Helle Brandt, Advokat i Ret&Råd Horsens

»Jeg har netop fået oprettet testamente. Derved kan jeg bestemme, hvordan arven efter mig skal fordeles. Og det har givet mig ro i sindet, da det skåner min familie fra at tage stilling til fordeling af arv. «

- Helle Larsen, kunde i Ret&Råd Glostrup

Ret&Råd Innovation/Sekretariatet
Fruebjergvej 3
DK-2100 København Ø
Telefon 70 20 70 70
Sekretariatet@ret-raad.dk